

[Tove Jørgensen]

hvor pensionisterne kun har en seng og et bord og et skab, men intet privatliv.

Socialministeren (Erling Jensen):

Det er et alvorligt emne, der er til debat i folketinget i dag, ikke alene spørgsmålet om, hvordan de ældre har det på plejehjemmene, men også spørgsmålet om, hvilke foranstaltninger man kan sætte ind, for at de kan undgå at komme der, når de ikke ønsker det. Derfor er det vigtigt at danne sig et overblik over hele ældreomsorgsområdet, at se på, om der er dele af dette, der trænger til en udbygning, og være åben over for tanken om, hvordan vi kan nå endnu videre i den udvikling, der allerede er i gang.

Dialogen om de ældre på plejehjem er i denne samling begyndt herinde mellem folketingets socialudvalg og mig midt i oktober med et spørgsmål om eventuel skærpelse af bestemmelserne om kommunalbestyrelsens tilsyn med den daglige drift af plejehjemmene. I mit svar til socialudvalget oplyste jeg, at de hidtidige erfaringer ikke havde givet anledning til at ændre tilsynsreglerne, men at ministeriet nu havde bedt socialstyrelsen om at foretage en undersøgelse af, hvordan tilsynsforpligtelsen nærmere administreres i kommunerne, og at jeg ville vende tilbage til spørgsmålet, så snart resultatet af denne undersøgelse forelå.

Derefter har der udviklet sig en offentlig debat i forbindelse med massemediernes omtale, først af nogle helt konkrete spørgsmål, derefter af flere generelle betragtninger fra forskellig side. Vi skal være taknemlige for denne debat. Den kan give os en bred baggrund for at arbejde videre med disse problemer.

I en del af den offentlige debat er der peget på nogle få eksempler, der afdækker ønsker om forbedrede forhold visse steder, men heldigvis er der samtidig gennem læserbreve og på anden måde skabt indtryk af, at mange ser positivt på forholdene på vore plejehjem, og at der på de fleste af hjemmene ydes beboerne en god service af et ansvarsbevidst personale. Det er mit håb, at også den debat, vi nu tager fat på, kan give alle parter et incitament til at gøre forholdene endnu bedre.

Der lægges i forespørgslen op til, at vi skal beskæftige os med specielt forholdene på

plejehjemmene. En debat, der alene vedrører plejehjemsforholdene, er dog nok for snæver og ikke særlig frugtbar. Vi må se hele ældreomsorgsområdet som en helhed, hvor plejehjemmene er et enkelt, om end betydningsfuldt led.

Det er rimeligt, at vi i en debat som denne også ser på den udvikling, der har fundet sted inden for ældreomsorgsarbejdet, ligesom vi heller ikke kan undgå at beskæftige os med dette ubestemmelige begreb, der hedder holdning, dels samfundets officielle holdning til omsorgen for ældre, dels de strømninger, der er i befolkningen, unge som ældre, med hensyn til, hvordan vi bør omgås og leve sammen med specielt den ældre generation. Når alt kommer til alt, er de formelle regler måske kun noget sekundært. Det, der virkelig betyder noget, er den holdning, befolkningen har, taget under ét, og vil have over for de ældre.

Når vi ser bort fra vore pensionslove, som jeg mener at vi skal søge at holde uden for debatten i dag, findes lovgrundlaget for omsorgsarbejdet for ældre nu i bilstandsloven. Men bestemmelserne i bilstandsloven er i alt væsentligt en videreførelse af de regler, der gjaldt før den 1. april 1976, herunder navnlig omsorgsloven og loven om husmoderafløsning og hjemmehjælp. Udgangspunktet for udviklingen på området er den betænkning om alderdomshjem og plejehjem, som et udvalg nedsat af socialministeriet afgav allerede i 1962.

Hovedsigtet i denne betænkning og med omsorgsloven, såvel den oprindelige fra 1964 som den senere reviderede udgave, var at styrke indsatsen på institutionsområdet, det vil sige plejehjem og alderdomshjem, men også at styrke det øvrige omsorgsarbejde. Et grundsynspunkt var videre at skabe mulighed for, at de ældre, der ønskede det, længst muligt kunne forblive i deres eget hjem.

Disse tanker og principper blev også lagt til grund i en betænkning om omsorgen for ældre og pensionister, der blev afgivet i 1972 af et nyt udvalg nedsat af socialministeriet. Dermed ligger de også bag bilstandslovens bestemmelser og er således fortsat grundlaget for den indsats, der i dag gøres på ældreomsorgsområdet.

Den omstændighed, at den overordnede målsætning og politik inden for ældreomsorgen gennem de seneste mange år har ligget